

Sygn. akt V KK 290/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Patrycja Kotlarska

przy udziale Prokuratora Roberta Janickiego z Instytutu Pamięci Narodowej -
Główniej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,
w sprawie **J.W.**

oskarżonego z art. 231 § 1 kk i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 8 lutego 2018 r.,

kasacji wniesionej przez Dyrektora Główniej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko
Narodowi Polskiemu - zastępcę Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 27 września 2016 r., uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 8 kwietnia 2013 r. i umarzającego postępowanie

**uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

J.W. został oskarżony o to, że:

1. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu K. S. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 15 grudnia 1981 r. do 24 grudnia 1981 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155, poz. 1016);
2. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu G. S. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzoną od 13 grudnia 1981 r. do 17 marca 1981 r., a pozbawienie wolności stanowi/o formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);
3. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu W. S. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r.

o ochronie i bezpieczeństwie Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 15 kwietnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

4. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu R. Ś., powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 23 lipca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną o czyn z art. 231 §1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

5. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu J.T. powołując się na art. 4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany,

w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 12 grudnia 1981 r. do 9 kwietnia 1982r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, o czyn z art. 231 §1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

6. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu M. J. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 22 grudnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 §1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

7. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu J. K. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 24 listopada 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni

przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

8. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu S. K. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 30 listopada 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

9. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu P. K. powołując się na art. 42 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 24 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie

Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

10. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu J. K. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 23 lipca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

11. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu K. K. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 8 kwietnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

12. 14 grudnia 1981r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu

prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu A. K. powołując się na art. 41 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 11 lutego 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

13. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu A. G. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 1 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

14. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu H. J. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania

stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 9 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

15. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu Z. D. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 23 lipca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

16. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu P. F. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 7 sierpnia 1982 r. a następnie od 27 sierpnia 1982 r. do 24 listopada 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji

politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

17. 13 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu A. A. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 23 lipca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

18. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu J. B. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 2 lutego 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art.

3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

19. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu A. B. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny. nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 23 lipca 1982 r., a następnie od września 1982 r. daty bliżej nieustalonej do 9 grudnia 1982 r. a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

20. 12 grudnia 1981 r. w S.. jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu M. B. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 17 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

21. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu K. M. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 10 lutego 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

22. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu Z. P. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 9 grudnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości. będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

23. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu Z. P. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o

ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 6 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

24. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu W. P. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 23 lipca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

25. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu J. W. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13

grudnia 1981 r. do 17 listopada 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

26. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu M. W. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 23 grudnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

27. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu Z. Z. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 1 grudnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni

przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 155 poz. 1016);

28. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu J. Z. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 23 grudnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych. dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

29. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu E. R. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 16 grudnia 1981 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

30. 13 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu W. R. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 28 czerwca 1982 r. na mocy decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

31. 16 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu K. S. powołując się na art. 42 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 16 grudnia 1981 r. do 16 lutego 1982r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

32. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu

prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu M. S. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 28 czerwca 1982 r. na mocy decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

33. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu H. S. powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 5 kwietnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

34. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu M. Ś. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania

stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 3 czerwca 1982 r. na mocy decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

35. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu J. T. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 13 lutego 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

36. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu A. K. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13

grudnia 1981 r. do 2 czerwca 1982 r. na mocy decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

37. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu T. K. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 30 kwietnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz. 1016);

38. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę" interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu A. K. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 15 maja 1982 r. i od 16 maja 1982 r. do 31 maja 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno - politycznych,

dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

39. 13 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu Z. K. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 30 kwietnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

40. 14 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu G.K. powołując się na art. 42 ust.1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 14 grudnia 1981 r. do 23 lipca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowi/o formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i

art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

41. 16 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu K. L. powołując się na art.42 ust.1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 16 grudnia 1981 r. do co najmniej 4 lipca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

42. 16 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu H. G. powołując się na art.42 ust.1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 17 grudnia 1981 r. do 30 czerwca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

43. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu

prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu Z. G. powołując się na art.4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 3 maja 1982 r. zwolnionego na podstawie decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

44. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu W. J. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 25 stycznia 1982 r. do 11 sierpnia 1982 r. i od 1 września 1982 r. do 19 listopada 1982 r. zwolnionego na podstawie decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

45. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o

internowaniu R. D. powołując się na art. 4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 stycznia 1982r. do co najmniej 11 lutego 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

46. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu P. B. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 5 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

47. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu H. M. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13

grudnia 1981 r. do 30 czerwca 1982 r. zwolnionego na podstawie decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

48. 15 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu E. M. powołując się na art.42 ust.1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności .pokrzywdzonego od 15 grudnia 1981 r. do co najmniej 9 lipca 1982 r. zwolnionego na podstawie decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

49. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu R. N. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do co najmniej 8 lipca 1982 r. zwolnionego na podstawie decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej

represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

50. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu R. O. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 2 lutego 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

51. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu L. D. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 12 grudnia 1981 r. do 2 czerwca 1982 r. zwolnionego na podstawie decyzji o urlopowaniu internowanego, a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art.

231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

52. 15 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu H. G. powołując się na art.42 ust.1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 15 grudnia 1981 r. do 9 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

53. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu B. M. powołując się na art.4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 11 lutego 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

54. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu S. K. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 12 lipca 1982 r. i od 2 listopada 1982 r. do 22 listopada 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

55. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu E. B. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 3 czerwca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

56. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o

internowaniu Z.S. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 17 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

57. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu F. S. powołując się na art.42 ust.1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 9 kwietnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

58. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu J. N. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13

grudnia 1981 r. do 4 lutego 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

59. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu M. M. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 17 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

60. 16 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu F. K. powołując się na art.42 ust.1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 16 grudnia 1981 r. do 16 marca 1982r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art.

231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

61. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu B. M. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 16 kwietnia 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

62. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu R. N. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 4 lutego 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

63. w styczniu 1982 r. daty bliżej nieustalonej w S. jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał i podpisał decyzję numer [...] z dnia 12 grudnia 1981 r. o internowaniu B. B., gdzie jako podstawę internowania przywołał art. 42 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego poświadczając tym samym nieprawdę, gdyż B. B. został pozbawiony wolności na podstawie decyzji z dnia 13 grudnia 1981 r. o numerze [...] wydanej przez Komendanta Wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej w T., który jako podstawę internowania B. B. wskazał art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, a pozbawienie wolności B. B. stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni komunistycznej, tj. o czyn z art. 231 §1 k.k. w zb. z art. 271 § 2 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

64. 13 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu T. S. powołując się na art.4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzoną od 13 grudnia 1981 r. do 1 marca 1982 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

65. 13 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu J. B. powołując się na art.4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r. do 31 maja 1982 r., a następnie od 12 czerwca 1982 r. do 22 czerwca 1982 r. a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno- politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

66. 14 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o internowaniu E. D. powołując się na art.42 ust.1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego bezprawnie pozbawił wolności pokrzywdzoną od 14 grudnia 1981 r. do 29 grudnia 1981 r., a pozbawienie wolności stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155 poz.1016);

67. 12 grudnia 1981 r. w S., jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał decyzję nr [...] o

internowaniu J. S. powołując się na art.4 ust.2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w sytuacji kiedy taki akt prawny nie został prawnie opublikowany, w konsekwencji czego usiłował bezprawnie pozbawić wolności pokrzywdzonego od 13 grudnia 1981 r., a pozbawienie wolności miało stanowić formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, lecz zamierzonego celu nie osiągnął, gdyż J. S. ukrywał się przed organami ścigania, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 155 poz.1016).

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w S.:

– **w punkcie 1.** części dyspozytywnej wyroku uznał oskarżonego J.W. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych wobec niego w punktach od 1 do 5, od 7 do 11, od 13 do 18, od 20 do 28, od 30 do 60 oraz od 64 do 66 w akcie oskarżenia, przy następujących zmianach:

- w pkt 2 w opisie czynu wskazał „...do 17 marca 1982 r...”,
- w pkt 9 w opisie czynu wskazał „...powołując się na art. 4 ust. 2 dekretu...”,
- w pkt 45 w opisie czynu wskazał „...od 13 grudnia 1981 r...”

oraz przyjmując, że czyny te stanowią ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 §1 k.k. na podstawie art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności;

– **w punkcie 2.** części dyspozytywnej wyroku uznał oskarżonego J.W. za winnego popełnienia zarzucanych mu przestępstw opisanych wobec niego w pkt 29 i 67 aktu oskarżenia i przyjmując, że czyny te stanowią ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. na podstawie art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 §1 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

– **w punkcie 3.** części dyspozytywnej wyroku oskarżonego J.W. uznał za winnego tego, że w styczniu 1982 r. daty bliżej nieustalonej w S. jako funkcjonariusz państwa komunistycznego tj. Komendant Wojewódzki Milicji Obywatelskiej

działając na szkodę interesu prywatnego i publicznego, przekraczając swoje uprawnienia wydał i podpisał decyzję numer [...] z dnia 12 grudnia 1981 r. o internowaniu B. B., gdzie jako podstawę internowania przywołał art. 42 ust. 1 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego poświadczając tym samym nieprawdę, gdyż B. B. został pozbawiony wolności na podstawie decyzji z dnia 13 grudnia 1981 r. o numerze [...] wydanej przez Komendanta Wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej w T., który jako podstawę internowania B. B. wskazał art. 4 ust. 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, a pozbawienie wolności B. B. stanowiło formę poważnej represji politycznej wobec osoby przynależnej do określonej grupy o innych poglądach społeczno-politycznych, dopuszczając się w ten sposób zbrodni przeciwko ludzkości, będącej jednocześnie zbrodnią komunistyczną, przy czym czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi, tj. o czyn z art. 231 §1 k.k. w zb. z art. 271 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 Ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 155, poz. 1016) i za to na podstawie art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;

– **w punkcie 4.** części dyspozytywnej wyroku uniewinnił oskarżonego J.W. od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa opisanego wobec niego w pkt. 6, 12, 19, 61 i 62 aktu oskarżenia;

– **w punkcie 5.** części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonego J.W. jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

– **w punkcie 6.** części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego J.W. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na 3 – letni okres próby;

– **w punkcie 7.** części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 72 § 1 pkt 2 k.k. zobowiązał oskarżonego J.W. do przeproszenia wszystkich pokrzywdzonych poprzez ogłoszenie w wydaniu sobotnio - niedzielnym na łamach gazety „Kurier S.” na pierwszej stronie na własny koszt czcionką nie mniejszą niż nr 10 w ciągu

dwóch miesięcy od uprawomocnienia się wyroku przeprosin o następującej treści „Ja, J.W. byłem Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej jako funkcjonariusz państwa komunistycznego w wykonaniu obowiązku wynikającego z wyroku skazującego Sądu Rejonowego w S. z dnia 08.04.2013 r. bardzo przepraszam wszystkich pokrzywdzonych moimi decyzjami o internowaniu wydanymi w okresie stanu wojennego”;

– **w punkcie 8.** części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonemu J.W. karę grzywny 100 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki w kwocie 90,00 złotych;

– **w punkcie 15.** części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu J.W. na poczet orzeczonej kary grzywny okres tymczasowego aresztowania od dnia 25 maja 2006 r. do dnia 09 czerwca 2006 r.

– **w punkcie 16.** części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 2 ust. 1, art. 3 ust. 2, art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych wymierzył J.W. opłatę w kwocie 1200,00 złotych, a na podstawie art. 627 k.p.k., art. 633 k.p.k. zasądził od J.W. ½ kosztów procesu z zastrzeżeniem, że koszty opinii biegłych odnośnie jego stanu zdrowia obciążają go w całości.

Przedmiotowy wyrok zawierał również rozstrzygnięcia dotyczące oskarżonego S.J..

Orzeczenie to zostało zaskarżone m.in. przez obrońców oskarżonego J.W. oraz prokuratora.

Obrońca adw. B. S. zaskarżył „w całości powyższy wyrok i jego uzasadnienie” zarzucając mu:

I. obrazę przepisów prawa materialnego polegającą na:

1. błędnej wykładni art. 2 ust. 1 ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2007, Nr 63, poz. 424) poprzez przyjęcie, iż przypisane oskarżonemu czyny stanowią zbrodnię komunistyczną, podczas gdy czyny zarzucone oskarżonemu nie stanowiły przestępstw według polskiej ustawy karnej obowiązującej w czasie ich popełnienia,
2. błędnej wykładni art. 2 ust. 1 ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2007, Nr 63, poz. 424) poprzez przyjęcie, iż czyn polegający na podpisaniu decyzji o internowaniu i

zakwalifikowany w ramach art. 271 § 1 k.k. można traktować jak zbrodnię komunistyczną, podczas gdy czyn ten nie był dokonany na szkodę osób, wobec których decyzje o internowaniu były wydawane,

3. błędnej wykładni art. 3 ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2007, Nr 63, poz. 424) w związku z art. II Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa uchwalonej w N. w dniu 09.12.1948 r. (Dz.U. 1950, Nr 36, poz. 325) poprzez przyjęcie, iż czyny zarzucane oskarżonemu stanowią zbrodnię przeciwko ludzkości, podczas gdy podpisanie decyzji o internowaniu nie stanowiło zbrodni ludobójstwa, zbrodni polegającej na „poważnym prześladowaniu z powodu przynależności do określonej grupy narodowej, politycznej, społecznej, rasowej czy religijnej”,

4. błędnej wykładni art. 189 §1 k.k. oraz art. 189 § 2 k.k. (dawny art. 165 § 1 i art. 165 § 2 k.k.) poprzez przyjęcie, iż formą zjawiskową popełnienia tego czynu może być podpisanie decyzji o internowaniu, podczas gdy sprawstwo tego czynu polegać musi na fizycznym pozbawieniu wolności, zaś podpisanie decyzji może być kwalifikowane wyłącznie w ramach art. 231 k.k.,

5. błędnym zastosowaniu art. 189 § 2 k.k. poprzez przyjęcie, że bezprawne pozbawienie wolności nastąpiło na okres dłuższy niż 7 dni, podczas gdy najpóźniej w dniu 17.12.1981 r. opublikowany został dekret o stanie wojennym uprawniający internowanie,

6. błędnej wykładni art. 271 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, iż powołanie w decyzji o internowaniu błędnej podstawy prawnej stanowi poświadczenie nieprawdy na dokumencie urzędowym, podczas gdy błędy w rozstrzygnięciach o charakterze prawno- administracyjnym nie wyczerpują znamion przedmiotowych przestępstwa z art. 271 § 1 k.k.,

II. obrazę przepisów postępowania:

1. art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k., poprzez prowadzenie postępowania karnego, podczas gdy zarzucany czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego, zaś ustawa stanowi, iż sprawca nie popełnia przestępstwa, gdyż wydając decyzję o internowaniu oskarżony działał na podstawie art. 42 ust. 1 dekretu o stanie wojennym (Dz.U. Nr 29, poz. 154), który takie działanie oskarżonego usprawiedliwiał i uprawniał,

2. niezastosowanie art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w związku z art. 101 § pkt. 3 k.k. poprzez prowadzenie postępowania karnego pomimo przedawnienia karalności,
3. niezastosowanie art. 17 § 1 pkt. 4 k.p.k. w związku z art. 1 ust. 1, art. 11 ust. 1 oraz art. 15 ustawy z dnia 07.12.1989 r. o amnestii (Dz.U. z 1989 r., Nr 64, poz. 390) poprzez prowadzenie postępowania karnego pomimo ustawy amnestyjnej nakazującej umorzenie postępowania w sprawach czynów zarzucanych oskarżonemu,
4. art. 7 k.p.k. poprzez wadliwą ocenę materiału dowodowego z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego sprowadzającą się do wniosku, iż oskarżony miał świadomość popełniania czynów zabronionych, co wyraziło się w części dyspozytywnej wyroku skazującego oraz w licznych nieuprawnionych stwierdzeniach uzasadnienia:
 - a) stwierdzeniu, iż „nie ma takiej możliwości, aby dwie najważniejsze osoby w komendzie wojewódzkiej nie widziały projektów aktów prawnych przygotowujących stan wojenny, skoro ostatecznie na ich podstawie miano pozbawić wolności wiele osób” (str. 109 uzasadnienia) przy braku jakiegokolwiek uzasadnienia pomimo, iż ani materiał dowodowy, ani żadne zasady rozumowania nie prowadzą do wniosku, aby projekty tych aktów prawnych musiały być wcześniej znane,
 - b) przyjęciu za miarodajną i wiarygodną ocenę świadka M. Ż., iż dekret o stanie wojennym był „bulem prawnym wciskany internowanym osobom, który wynikał z arogancji ówczesnej władzy komunistycznej, która nie przejmowała się zbytnio poprawnością prawną” oraz podobną wypowiedź Z. L. podczas, gdy oceny tych świadków odpowiedzialnych w 1981 r. za stosowanie dekretu o stanie wojennym i dekret ten stosujących nie mogą być w żadnym wypadku uznane za miarodajne i wiarygodne, gdyż zostały sformułowane po 30 latach oraz pozostają w sprzeczności z przeważającą wykładnią prawa oraz stanowiskiem organów ochrony prawnej w okresie objętym zarzutami,
 - c) stwierdzeniu, iż opinia z dnia 20.12.1981 r. ówczesnego ministra sprawiedliwości, prof. S.Z wykonana we współpracy z prof. A.Ł. - ówczesnym dyrektorem Instytutu Państwa i Prawa, dr. Z.C-S. - prezesem zarządu głównego Zrzeszenia Prawników Polskich i wiceprzewodniczącym sejmowej komisji prac ustawodawczych oraz prof. J.B. - prezesem Sądu Najwyższego nie ma żadnego

znaczenia, podczas gdy opinia ta jest miarodajna dla oceny, jaka wykładnia prawa i jaka świadomość prawna powszechna była w grudniu 1981 r.,

d) stwierdzeniu, iż „oskarżeni - z wykształcenia prawnicy – doskonale zdawali sobie sprawę, że popełniają przestępstwo” (str. 113) podczas, gdy oskarżeni pozostawali w głębokim przeświadczeniu, iż działają na podstawie przepisów prawa oraz w celu ochrony porządku publicznego, gdyż brak było w 1981 r. jakichkolwiek podstaw by przypuszczać, że działają bezprawnie,

e) stwierdzeniu, iż „jeśli (...) ministrowie, czy inne podmioty stojące na straży porządku publicznego nie postępowały według dzisiejszych standardów wykładni i stosowania prawa, to „dla każdej osoby oczywistym było, a tym bardziej dla prawnika, że tego rodzaju działania są nielegalne (...)”, podczas gdy określone postępowanie organów ochrony prawnej prowadzi raczej do wniosku, iż działania te są legalne i uprawnione, a przynajmniej musiało do takiego wniosku prowadzić w grudniu roku 1981,

f) przyjęciu, że dekret o stanie wojennym z przyczyn technicznych nie mógł być przekazany przy pomocy dalekopisu (teleksu), podczas gdy było to technicznie wykonalne,

g) przyjęciu, iż oskarżony musiał być świadomy bezprawności działania, gdyż nie posiadał fizycznie dekretu o stanie wojennym (str. 135), podczas gdy w warunkach, w których działał pozostawał on w przeświadczeniu, iż dekret taki faktycznie został wydany i że obowiązuje, co nie musiało wiązać się z fizycznym posiadaniem odpowiedniego egzemplarza Dziennika Ustaw,

h) przyjęciu, iż oskarżony miał świadomość otrzymania do wykonania polecenia sprzecznego z obowiązującym prawem (str. 135), podczas gdy oskarżeni mogli pozostawać w przekonaniu, iż polecenia które otrzymują w grudniu 1981 r. są legalne i konieczne, gdyż pochodziły od legalnych władz i były usprawiedliwione okolicznościami,

i) stwierdzeniu, iż „oskarżony przez cały okres 1981 r. miał świadomość przygotowania się do czynów niegodnych i przestępnych” (str. 135), po myśli ówczesnych władz komunistycznych, podczas gdy wiedza o prowadzeniu przygotowań przez legalne władze nie mogła być w jakimkolwiek stopniu źródłem

podejrzeń, że działania te są nielegalne, a wręcz przeciwnie, stanowiła potwierdzenie legalności tych działań,

j) przyjęciu, iż oskarżony musiał zdawać sobie sprawę, że nie ma fizycznych możliwości wydania uchwał Rady Państwa wprowadzającej dekret o stanie wojennym, podczas gdy mając świadomość wcześniejszego przygotowania tego dekretu oraz będąc zapewniony przez najwyższe władze o fakcie wydania dekretu usprawiedliwione jest przyjęcie, iż dekret taki rzeczywiście został wydany i że obowiązuje,

k) przyjęciu, iż oskarżony musiał zdawać sobie sprawę, co się może zdarzyć w przyszłości, więc miał wystarczająco dużo czasu, aby zrezygnować ze służby w Milicji Obywatelskiej, a tym samym nie popełnić czynu zabronionego, podczas gdy oczywistą zasadą wiedzy i doświadczenia jest, że przewidywanie przyszłości jest niemożliwe,

l) jednoznacznym stwierdzeniu, że oskarżony „był lojalnym funkcjonariuszem państwa komunistycznego i nie zawahał się popełnić zbrodni komunistycznej i zbrodni przeciwko ludzkości”, podczas gdy prawidłowa ocena postępowania oskarżonego prowadzić musi do wniosku, że nie miał on jakiegokolwiek świadomości popełniania czynu zabronionego, w szczególności w okresie objętym zarzutami nawet nie zdawał sobie sprawy z pojęcia „zbrodni komunistycznej”,

m) stwierdzeniu, iż oskarżony „akceptował rozwiązania siłowe ze społecznym ruchem wolnościowym wbrew oczywistym własnym zastrzeżeniom proceduralnym” pomimo, że oskarżony nie posiadał jakichkolwiek wątpliwości natury proceduralnej, które mogłyby go postawić w konieczności podjęcia wyboru między działaniem, a zaniechaniem działania,

n) przyjęciu, iż wypełniając decyzję na drukach z opisem aktu prawnego przesłanego na trzy miesiące zanim wprowadzono stan wojenny oskarżony musiał być świadomy, że działa nieprawidłowo, podczas gdy przekazanie tytułu aktu prawnego z trzymiesięcznym wyprzedzeniem wcale nie przesądza o jego późniejszej dezaktualizacji,

o) przyjęciu, iż oskarżony od wielu miesięcy poprzedzających wprowadzenie stanu wojennego miał świadomość, iż będzie pozbawiał wolności osoby prewencyjnie, co było z zasady czynem zabronionym, podczas gdy z zasad prawidłowego

rozumowania wcale nie wynika, aby oskarżony miał żywić takie podejrzenia, zaś uniwersalną zasadą ustawodawstwa o stanach wojennych i wyjątkowych, akceptowaną przez prawo międzynarodowe jest izolowanie osób na podstawie decyzji administracyjnych,

5. art. 4 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka A. M., podczas gdy zeznania tego świadka mogłyby posłużyć do prawidłowego wnioskowania, czy i na ile powszechna w grudniu 1981 r. była ocena, że przepisy stanu wojennego są nieważne, jak również, czy osoby wobec których wydano decyzje o internowaniu stanowiły jednolitą grupę narodową, polityczną, społeczną, rasową lub wyznaniową,

6. art. 168 k.p.k., poprzez uznanie za fakt notoryjny niewymagający dowodu, iż stan wojenny był skierowany przeciwko siłom opozycyjnym wobec władzy komunistycznej, podczas gdy jest to wyłącznie bardzo uproszczona ocena historyczna, nie zaś fakt w rozumieniu procedury karnej, stanowiący podstawę do ustaleń w postępowaniu karnym.

III. błędy w ustaleniach faktycznych przyjęte za podstawę orzeczenia, które według uzasadnienia miały wpływ na treść tego orzeczenia, a to:

1. ustalenie, iż wypełniając przygotowane wcześniej druki decyzji o internowaniu „zdawano sobie sprawę z bezprawności tego rodzaju działań” (str. 10 *in fine*) podczas, gdy brak jest jakiegokolwiek dowodu, aby w czasie wypełniania tych decyzji lub w trakcie ich wykonywania ktokolwiek zwracał uwagę na ich bezprawność,

2. ustalenie, iż oskarżeni „nie dysponowali wówczas żadnymi legalnymi aktami prawnymi” (str. 13 uzasadnienia), podczas gdy dekret o stanie wojennym był przekazywany do wiadomości publicznej przy pomocy dalekopisów, mediów i obwieszczeń,

3. ustalenie, iż „poświadczenie nieprawdy” w dokumencie mającym wówczas (grudzień 1981 r. - przyp. apelującego) znaczenie prawne, było represją polityczną, gdyż dotyczyło osoby o odmiennych poglądach politycznych i wrogich reżimowi komunistycznemu, podczas gdy w decyzjach dotyczących internowania nie poświadczano celowo nieprawdy, a tym bardziej w jakimkolwiek celu politycznym,

4. ustalenie, iż J.W. „zdawał sobie sprawę z uchybień proceduralnych ustawodawstwa stanu wojennego (przyp. apelującego), lecz nie miał odwagi żeby zadzwonić do ministra C.K. z zapytaniem o legalność działań", (str. 96 uzasadnienia), podczas gdy w trakcie przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym J.W. mówił o „uchybieniach proceduralnych" i „odwadze dzwonienia do ministra K." w zupełnie innym kontekście,
5. ustalenie, że oskarżony latem 1981 r. wydał polecenie podległym naczelnikom, aby przedstawili listy osób przeznaczonych do internowania (str. 97), podczas gdy stwierdzenie takie nie wynika z wyjaśnień oskarżonego,
6. ustalenie, iż oskarżony „podejmując decyzję o internowaniu w nocy z 12 na 13 grudnia wobec niewinnych osób już łamał porządek prawny, bo te osoby żadnego czynu zabronionego wymienionego w dekrete jeszcze nie popełniły", podczas gdy decyzje o internowaniu nie były wydawane w celu zastosowania sankcji za popełnione czyny lecz w celu niedopuszczenia do społecznych napięć,
7. ustalenie, iż oskarżony J.W. miałby nie pamiętać decyzji o niszczeniu fikcyjnych aktów prawnych, podczas gdy żadnych (fikcyjnych) aktów prawnych nie było,
8. ustalenie, iż obrona podnosiła, że internowanie zapobiegło masowym wystąpieniom społecznym, które mogły zakończyć się krwawymi starciami, podczas gdy obrona podnosiła, iż oskarżony działał w przekonaniu, że działa w celu ochrony porządku publicznego, które to przekonanie usprawiedliwiały okoliczności.

W konkluzji skarżący wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów.

Obróńca adw. B. P. zaskarżył wyrok „w zakresie skazującym oskarżonego tj. w całości za wyjątkiem pkt. 4 rozstrzygnięcia" i na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 1, 2 i 3 k.p.k. zarzucił mu:

– w zakresie czynu z pkt. 1 i 2 orzeczenia:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, a konkretnie:

1) art. 61 Dekretu Rady Państwa z dnia 12 grudnia 1981 r., w związku z art. 4 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej i Dziennika Urzędowego Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski", polegające na ich niezastosowaniu i uznaniu, iż przepisy dekretu o stanie wojennym obowiązywały, zgodnie z porządkiem prawnym istniejącym w grudniu

1981 r., najwcześniej od dnia jego publikacji w Dzienniku Ustaw, zaś prawo polskie wówczas obowiązujące nie dopuszczało do wydawania aktów prawnych z mocą obowiązującą wstecz, podczas gdy zarówno z zapisów Konstytucji PRL z 22 lipca 1952 r., jak i ustaw szczególnych, w tym zwłaszcza ustawy o wydawaniu Dziennika Ustaw RP i Dziennika Urzędowego RP „Monitor Polski”, wynikało, iż przepisy dopuszczały publikację aktów prawnych obowiązujących od innej daty niż dzień ich opublikowania, w tym zezwalały na działanie tych przepisów z mocą wsteczną;

2) art. 61 Dekretu Rady Państwa z dnia 12 grudnia 1981 r., w związku z art. 1 kodeksu karnego z 19 kwietnia 1969 r. poprzez błędną interpretację obu wymienionych przepisów i uznanie, iż przepisy dekretu o stanie wojennym, jako pozostające w sprzeczności z zasadą wyrażoną w art. 1 kk, nie wyłączają ich stosowania, co powoduje, iż internowaniu mogła podlegać jedynie osoba, która popełniła czyn zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w chwili jego popełnienia. Tymczasem z treści wskazanych przepisów, popartej stanowiskiem doktryny wynika, iż art. 61 dekretu o stanie wojennym nie wyłączał stosowania zasady (*lex retro non agit*) wyrażonej w art. 1 kk tylko w zakresie przestępstw popełnionych w okresie od dnia uchwalenia dekretu do dnia jego opublikowania i określonych w tym dekrete. Zapis art. 61 dekretu zaś był skierowany do organów, którym powierzono wykonanie dekretu o stanie wojennym i nadawał ich działaniom prawny charakter.

II. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia a polegający na:

1) uznaniu, że w dniu 13 grudnia 1981 r. nie było podstawy prawnej wydawania decyzji o internowaniu, albowiem nie istniał dekret o stanie wojennym, podczas gdy z materiału dowodowego wynika, iż dekret taki został uchwalony w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r. a z jego treści wynikało, iż obowiązuje od dnia jego uchwalenia, tj. od dnia widniejącego w jego treści - 12 grudnia 1981 r.,

2) uznaniu, że błędne oznaczenie podstawy prawnej w decyzjach o internowaniu, poprzez wpisanie niewłaściwej numeracji przepisów (art. 4 ust. 2, w miejsce art. 42 ust. 1) oraz poprzez wskazanie błędnej nazwy aktu prawnego (Dekret o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania stanu wojennego, w miejsce dekretu o stanie wojennym), czyli tzw. *falsa demonstratio*,

powoduje bezprawność tak sporządzonej decyzji, podczas gdy z utrwalonego stanowiska doktryny wynika, iż o bezprawności decyzji stanowi jej błędna treść a nie jej błędne oznaczenie,

3) uznaniu, że oskarżony w chwili podpisywania decyzji o internowaniu miał świadomość bezprawności swojego działania, podczas gdy wszelkie okoliczności sprawy wskazują, iż takiej świadomości nie miał, wprost przeciwnie, zarówno on, jak i inni funkcjonariusze, a także osoby internowane były przekonane o faktycznym wprowadzeniu stanu wojennego i obowiązywaniu przepisów dotyczących internowania.

– w zakresie pkt 3 części dyspozytywnej wyroku:

III. naruszenie przepisów prawa materialnego a konkretnie art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu poprzez ich błędną interpretację w zakresie uznania, iż czyn polegający na podpisaniu ponownej decyzji o internowaniu B. B. i opatrzeniu jej datą wsteczną, w sytuacji gdy osoba ta była internowana na podstawie innej decyzji, wydanej przez innego komendanta wojewódzkiego MO stanowi zbrodnię komunistyczną i zbrodnię przeciwko ludzkości.

Zarzucając powyższe, obrońca wniósł o uniewinnienie oskarżonego od czynów opisanych w pkt. 1 i 2 części dyspozytywnej wyroku z uwagi na brak znamion czynu zabronionego w działaniach oskarżonego oraz o umorzenie postępowania w zakresie czynu z pkt. 3. wyroku z uwagi na przedawnienie jego karalności.

Z ostrożności apelujący zaskarżonemu wyrokowi zarzucił także:

IV. Naruszenie przepisów prawa materialnego a konkretnie:

1) naruszenie art. 189 k.k. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż czyn oskarżonego polegający na wydawaniu decyzji o internowaniu wyczerpuje znamiona przestępstwa bezprawnego pozbawienia wolności, podczas gdy z konstrukcji opisanego wyżej przepisu wynika, iż nie można go popełnić w sposób pośredni, tj. pozbawić wolności „cudzymi rękoma”.

Zarzucając powyższe adw. B. P. wniósł o zmianę kwalifikacji prawnej czynów zarzucanych oskarżonemu w pkt. 1 i 2 poprzez wyeliminowanie z niej art. 189 § 1 i

2 k.k. i uznanie go za winnego jedynie czynów z art. 231 § 1 k.k., przy odpowiedniej zmianie wysokości orzeczonej kary;

2) naruszenie art. 189 k.k. poprzez uznanie, iż oskarżony dopuścił się czynu bezprawnego pozbawienia wolności na okres powyżej 14 – tu dni według kodeksu karnego z 1969 r. lub 7 dni, według obecnego kodeksu karnego, podczas gdy działanie oskarżonego mogło dotyczyć jedynie pozbawienia wolności na okres z pewnością krótszy niż 7 dni. Zarzucając powyższe obrońca wniósł o zmianę kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu na przestępstwo z art. 189 § 1 k.k. z odpowiednią modyfikacją wysokości wymierzonej kary.

V. Naruszenie prawa materialnego, polegające na niezastosowaniu w stosunku do oskarżonego art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 1989 r. o amnestii, który to przepis obliguje Sądy do umorzenia postępowania w sytuacji, gdy okoliczności sprawy wskazują, iż kara wymierzona oskarżonemu nie przekroczy 2 lat pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne poprzez jego niezastosowanie. Zarzucając powyższe obrońca wniósł o umorzenie postępowania w stosunku do oskarżonego w całości.

Prokurator zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej J.W. w zakresie orzeczenia co do kary - na jego niekorzyść. Wyrokowi temu zarzucił rażącą niewspółmierność kary łącznej wymierzonej oskarżonemu z warunkowym jej zawieszeniem, skutek niewłaściwej oceny, stopnia zawinienia oskarżonego, stopnia naruszenia ciążących na oskarżonym obowiązków jak i rozmiaru wyrządzonej szkody co powoduje, że kara ta nie spełnia swej funkcji w zakresie prewencji ogólnej i szczególnej i nie zaspokaja społecznego poczucia sprawiedliwości.

Podnosząc powyższy zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie oskarżonemu J. W. łącznej kary zasadniczej w rozmiarze 5 lat pozbawienia wolności.

Wyrokiem z dnia 21 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w S.:

- w punkcie I.1 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
- w stosunku do oskarżonego J.W. uchylił orzeczenie o karze łącznej pozbawienia wolności oraz orzeczenie o warunkowym zawieszeniu jej wykonania i związane z nim orzeczenia o grzywnie i obowiązku przeproszenia pokrzywdzonych;

- w zakresie czynu przypisanego temu oskarżonemu w punkcie 3. części dyspozytywnej wyroku wyeliminował ustalenie, że czyn ten stanowi zbrodnię przeciwko ludzkości i w tej części uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 105 § 1 pkt 3 d.k.k. postępowanie o ten czyn umorzył;
- na podstawie art. 91 § 2 k.k. wymierzył J.W. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i na poczet tej kary zaliczył oskarżonemu wskazany w pkt. 15 części dyspozytywnej wyroku okres tymczasowego aresztowania;
- w punkcie II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok – w stosunku do oskarżonego J.W. – utrzymał w mocy;
- w punkcie III. zasądził od oskarżonego J.W. $\frac{1}{4}$ wydatków postępowania odwoławczego i wymierzył temu oskarżonemu 200 (dwieście) złotych opłaty za obie instancje.

Wyrok ten zawierał również rozstrzygnięcia dotyczące oskarżonego S.J..

Od wyroku Sądu Okręgowego w S. kasację wywiódł obrońca oskarżonego J.W., który zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące naruszenie prawa przez skazanie za czyn niezabroniony karą w czasie jego popełnienia oraz za czyn przez niego niezawiniony, wskazując na:

I. oczywiście błędną wykładnię prawa materialnego, a to:

A. art. 1 § 1 k.k. w zw. z dawnym art. 61 dekretu Rady Państwa o stanie wojennym z dnia 12 grudnia 1981 r. oraz dawnym art. 4 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw przez przyjęcie, że oskarżony jako Komendant Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w S. w grudniu 1981 r. był zwolniony z obowiązku wykonywania dekretu o stanie wojennym przed datą jego publikacji, podczas gdy z mocy obowiązujących wówczas przepisów, a w szczególności Konstytucji PRL z 1952 r. oskarżony nie był od stosowania przepisów dekretu zwolniony;

B. art. 231 § 1 k.k. i art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu przez przyjęcie, że znamiona przedmiotowe tych czynów wypełnia ten kto:

a) podejmując decyzję nie posługuje się odpowiednią publikacją aktualnego aktu prawnego, podczas gdy bezprawność działania nie wynika z tego, czy sprawca posługuje się przy wydawaniu decyzji nośnikiem aktu prawnego, lecz z tego, czy działał zgodnie z obowiązującą normą prawną,

b) pozbawia wolności na podstawie decyzji o internowaniu osoby, które nie popełniły czynu zabronionego, albo w stosunku do których nie istniało podejrzenie popełnienia przestępstwa, podczas gdy decyzje o internowaniu wydawane na podstawie dawnego art. 42. ust 1 dekretu o stanie wojennym były formą prewencyjnych izolacji osób, formą co do zasady znaną, stosowaną i aprobowaną przez legislację polską współczesną i przedwojenną oraz konwencje międzynarodowe;

c) art. 30 k.k. przez jego niezastosowanie podczas, gdy oskarżony czynów tych dopuścił się w usprawiedliwionej nieświadomości ich bezprawności;

II. poważne naruszenie art. 7 k.p.k., co doprowadziło w konsekwencji do pogwałcenia zasad wyrażonych w art. 1 § 3 k.k. w zw. z art. 9 § 1 k.k. przez wnioskowanie ze zgromadzonych w sprawie dowodów, że oskarżony J.W. w czasie podpisywania decyzji o internowaniu zmierzał do bezprawnego pozbawienia wolności internowanych osób w rezultacie nadużycia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków albo bezprawność swojego działania przewidywał i nań się godził, podczas gdy, zdaniem skarżącego, zasady polskiego państwa i prawa funkcjonujące w czasie popełnienia przypisanych oskarżonemu czynów, w tym dominująca wówczas wykładnia prawa - utrzymywały oskarżonego w przekonaniu, że działa zgodnie z prawem;

III. rażąca niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu z pogwałceniem zasad wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k., a w szczególności z pominięciem właściwości i warunków osobistych oskarżonego, stanu zdrowia fizycznego oskarżonego, wcześniejszej niekaralności, zachowania po popełnieniu przypisanych oskarżonemu czynów, w tym przeproszenia pokrzywdzonych, upływu czasu od popełnienia przypisanych oskarżonemu czynów, wymierzenie kary surowszej od kar, jakie wymierzane są innym osobom za wprowadzenie stanu wojennego i kierowanie jego przebiegiem oraz wydających polecenia i rozkazy zastosowania siły, co skutkowało śmiercią i innymi poważnymi obrażeniami, a także nieuwzględnienie stosunkowo łagodnego przebiegu i skutków wprowadzenia stanu wojennego w obszarze objętym działalnością oskarżonego.

Obrońca wniósł w kasacji o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonego.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w S. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Podczas rozpoznawania wskazanego środka zaskarżenia, Sąd Najwyższy powziął wątpliwości wymagające pogłębionej analizy definicji zbrodni przeciwko ludzkości, które wyraził w przekazanym powiększonym składowi Sądu Najwyższego zagadnieniu prawnym.

Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów rozstrzygnął przedstawione zagadnienie prawne podejmując, w dniu 14.10.2015 r. w sprawie I KZP 7/15, uchwałę o następującej treści: „umyślne pozbawienie wolności innej osoby - po spełnieniu szczególnych warunków - może być uznane za zbrodnię przeciwko ludzkości, której karalność nie ulega przedawnieniu, nawet jeżeli nie realizuje znamion czynu zabronionego określonego w art. 118a § 2 pkt 2 k.k.”

Mając na względzie stanowisko wyrażone w powołanej wyżej uchwale, Sąd Najwyższy po rozpoznaniu kasacji obrońcy oskarżonego J.W. wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt V KK 402/14, uchylił zaskarżony wyrok w odniesieniu do J.W. w części utrzymującej w mocy orzeczenia zawarte w pkt. 1 i 2 wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 8 kwietnia 2013 r. oraz w części zawierającej orzeczenie o karze łącznej i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym oraz nakazał zwrot oskarżonemu J.W. uiszczonej opłaty od kasacji w kwocie 450zł.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 27 września 2016 r.:

- **w punkcie I.** zmienił zaskarżony wyrok (tj. wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 8 kwietnia 2013 r.) w odniesieniu do oskarżonego J.W. w ten sposób, że:
 - uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności zawarte w punkcie 5 jego części dyspozytywnej,
 - uchylił rozstrzygnięcia zawarte w punkcie 1 i 2 jego części dyspozytywnej dotyczące przyjętych ciągów przestępstw i kar jednostkowych pozbawienia wolności wymierzonych za te ciągi,

- przyjął, że bezprawne pozbawienie wolności poszkodowanych opisane w pkt. od 1 do 5; od 7 do 11; od 13 do 18; od 20 do 28; od 30 do 60; od 64 do 67 ustało po 17 grudnia 1981 r., to jest z dniem obowiązywania Dekretu o stanie wojennym,
- czyny opisane w pkt. od 1 do 5; od 7 do 11; od 13 do 18; od 20 do 28; od 30 do 60; od 64 do 66 zakwalifikował z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. nr 155, poz. 1016), z tym, że ustalił, iż czyn popełniony na szkodę W.J. opisany w pkt. 44 jego części wstępnej popełniony został w formie usiłowania w rozumieniu art. 13 § 1 k.k.,
- **w punkcie II.** uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 105 § 1 pkt 3 d.k.k. postępowanie karne wobec oskarżonego J. W. umorzył, a kosztami procesu w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego orzeczenia kasację wywiódł Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Zastępca Prokuratora Generalnego, zaskarżając go w części dotyczącej punktu I tiret 4 oraz punktu II na niekorzyść oskarżonego J.W. i na podstawie art. 518 k.p.k. w zw. z art. 427 § 2 k.p.k., art. 523 § 1 k.p.k. i art. 526 § 1 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 105 § 1 k.k. (art. 109 k.k. z 1969 r.) i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu polegające na umorzeniu postępowania karnego wobec oskarżonego J.W. wskutek niezasadnego przyjęcia, iż nastąpiło przedawnienie karalności przypisanych mu przestępstw, stanowiących zbrodnie komunistyczne i zbrodnie przeciwko ludzkości, gdyż oskarżony ten, ze względu na treść art. 33 ust. 1 lit. a Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego z dnia 17 lipca 1998 roku (Dz. U. z 2003 r., Nr 78, poz. 708) jest zwolniony z odpowiedzialności karnej za popełnione czyny, których znamiona wypełniają definicję zbrodni przeciwko ludzkości w rozumieniu norm prawa międzynarodowego, bowiem ciążył na nim prawny obowiązek wykonania rozkazu przełożonego, podczas gdy, zgodnie z art. 33 ust. 1 i 2 Rzymskiego Statutu MTK, zwolnienie sprawcy od odpowiedzialności za popełnienie zbrodni podlegającej jurysdykcji Trybunału, w wykonaniu polecenia rządu albo przełożonego wojskowego lub

cywilnego, może nastąpić tylko w przypadku łącznego spełnienia przesłanek określonych w ust. 1 lit. a - c i nie obejmuje przypadków popełnienia zbrodni przeciwko ludzkości, polecenie popełnienia których w rozumieniu Statutu jest zawsze oczywiście bezprawne.

Podnosząc powyższe, autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w części obejmującej punkt I tiret 4 oraz punkt II orzeczenia i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońca oskarżonego J.W. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Na rozprawie kasacyjnej skarżący doprecyzował stanowisko wyrażone w nadzwyczajnym środku zaskarżenia i wskazał, że zaskarża wyrok Sądu Okręgowego w S. w całości i w takim też zakresie domaga się jego uchylenia i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, z przyczyn szczegółowo wskazanych poniżej, musiała skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w S. w całości i przekazaniem sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Skarżący trafnie dostrzegł bowiem, że zawarte w zaskarżonym orzeczeniu rozstrzygnięcie o uchyleniu wyroku sądu *meriti* i umorzeniu postępowania z uwagi na przedawnienie na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 105 § 1 pkt 3 d.k.k. było konsekwencją rażącej obrazy przepisów art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1575 ze zm. (dalej powoływana jako ustawa o IPN) oraz art. 33 ust. 1 i 2 Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego z dnia 17 lipca 1998 r., Dz. U. z 2003 r., Nr 78, poz. 708 (dalej powoływany jako Statut MTK).

Istotą owego błędu było jednak nie tyle - jak wskazano w kasacji - to, że Sąd Okręgowy uznał, iż do przewidzianego w ostatnio wymienionych przepisach zwolnienia sprawcy od odpowiedzialności karnej wystarczające jest spełnienie tylko jednej z przesłanek wymienionych w art. 33 ust. 1 Statutu MTK, ale to, iż odwołanie

się do wspomnianych regulacji było całkowicie bezprzedmiotowe dla oceny, czy czyny przypisane J.W. w punktach 1 i 2 wyroku sądu *meriti* (po uwzględnieniu wskazań sądu kasacyjnego) stanowią zbrodnie przeciwko ludzkości czy też nie. Przepisy zawarte w art. 33 powyższego aktu prawnego statuują bowiem wyłącznie warunki, od których zaistnienia uzależnione jest potraktowanie działania na polecenie rządu lub przełożonego wojskowego lub cywilnego jako okoliczności wyłączającej odpowiedzialność karną za zbrodnie objęte jurysdykcją MTK, a nie wskazują sytuacji, których zaistnienie powoduje dekompletację znamion tychże zbrodni. Czyn popełniony przez osobę działającą w warunkach opisanych w art. 33 ust. 1 Statutu MTK pozostaje zatem zbrodnią wskazaną w tym Statucie, choć sprawca zwolniony jest z odpowiedzialności karnej. Wynika to bardzo wyraźnie z samego brzmienia art. 33 ust. 1, który stanowi, że ***popelnienie przez sprawcę zbrodni podlegającej jurysdykcji Trybunału*** [podkreślenie SN] *na skutek wykonania polecenia rządu albo przełożonego wojskowego lub cywilnego nie zwalnia go od odpowiedzialności karnej, chyba że: (a) na sprawcy ciążył prawny obowiązek wykonania polecenia rządu lub przełożonego; (b) sprawca nie wiedział, że polecenie było bezprawne; (c) polecenie nie było oczywiście bezprawne.* Pamiętać zaś należy, że art. 4 ust. 1 ustawy o IPN uzależnia niepodleganie przedawnieniu zbrodni, o których mowa w art. 1 ust.1 lit. a tej ustawy, nie od tego, czy zostały spełnione wszelkie warunki umożliwiające pociągnięcie sprawcy tegoż przestępstwa do odpowiedzialności karnej za zbrodnię przeciwko ludzkości według prawa międzynarodowego, ale od tego, czy ów czyn stanowi takową zbrodnię, czyli inaczej mówiąc od tego, czy wypełnia znamiona zbrodni przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego. W tym stanie rzeczy, nawet gdyby stwierdzenie Sądu Okręgowego, iż z uwagi na spełnienie warunków określonych w art. 33 ust. 1 Statutu MTK J.W. był zwolniony od odpowiedzialności karnej za swoje czyny jako za zbrodnie przeciwko ludzkości podlegające jurysdykcji MTK uznać za trafne, to i tak nie uprawniałoby to do wnioskowania, że w stosunku do tychże czynów, będących jednocześnie zbrodniami, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. a ustawy o IPN, nie ma zastosowania reguła wyrażona w art. 4 ust. 1 tej ustawy.

Konkludując należy zatem stwierdzić, że podstawowy, niejako pierwotny błąd Sądu Okręgowego w S. polegał na tym, iż regulacje zawarte w art. 33 Statutu MTK

uznał za relewantne dla wykładni pojęcia „zbrodni przeciwko ludzkości według prawa międzynarodowego” użytego na gruncie art. 4 ust. 1 ustawy o IPN.

W tym stanie rzeczy wtórną kwestią staje się zagadnienie, czy do zwolnienia sprawcy od odpowiedzialności karnej na podstawie art. 33 ust. 1 Statutu MTK wystarczające jest zaktualizowanie się tylko jednej z przesłanek wymienionych w tym przepisie (lit. a,b,c), czy też konieczne jest zaistnienie wszystkich z nich.

Z tego też powodu jedynie na marginesie należy zauważyć, iż skarżący ma rację, gdy wskazuje, iż Sąd Okręgowy rażąco błędnie zinterpretował przepisy art. 33 Statutu MTK uznając, że wystarczające do konstatacji, iż J.W. byłby zwolniony od odpowiedzialności karnej za swoje czyny, jako za zbrodnie przeciwko ludzkości podlegające jurysdykcji MTK, jest stwierdzenie zaistnienia przesłanki z art. 33 ust. 1 (a) Statutu MTK. Choć bowiem sąd odwoławczy na temat sposobu interpretacji art. 33 ust. 1 Statutu MTK, w kontekście analizowanego tu zagadnienia prawnego, wyraźnie się nie wypowiedział, to jednak wywody zawarte w części motywacyjnej jego orzeczenia nie pozostawiają wątpliwości, że tezę o niemożności pociągnięcia oskarżonego do odpowiedzialności karnej za zbrodnię przeciwko ludzkości na podstawie Statutu MTK, oparł wyłącznie na ustaleniu, iż czyny wypełniające znamiona tychże zbrodni oskarżony popełnił działając na rozkaz (polecenie, zarządzenie) Ministra Spraw Wewnętrznych, którego polecenia zarówno jako polecenia przełożonego, jak i rządu z mocy prawa obowiązany był wykonywać (s. 45 – 46 uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego). Taki sposób rozumowania, w świetle art. 33 ust. 1 Statutu MTK, był jednak ewidentnie błędny. Treść tego przepisu nie pozostawia bowiem wątpliwości, że popełnienie zbrodni podlegającej jurysdykcji MTK na polecenie rządu, przełożonego wojskowego lub cywilnego, co do zasady nie zwalnia sprawcy od odpowiedzialności karnej za tę zbrodnię, a okolicznością wyłączającą odpowiedzialność karną staje się tylko wówczas, gdy łącznie zostaną spełnione wszystkie przesłanki wymienione w art. 33 ust. 1 (a) – (c) Statutu MTK. Za wskazanym sposobem interpretacji przedmiotowej regulacji przemawia nie tylko odczytywana całościowo treść przepisu art. 33 ust. 1 Statutu MTK, ale i względy natury funkcjonalnej. Zauważyć należy, że rozłączne traktowanie tych przesłanek, a co za tym idzie odczytywanie fragmentów tekstu oznaczonych literami a ,b i c jako odrębnych regulacji, prowadziłoby do wniosku, że

samodzielną przesłanką uwalniającą od odpowiedzialności karnej jest popełnienie przez sprawcę zbrodni podlegającej jurysdykcji Trybunału na skutek wykonania polecenia rządu albo przełożonego wojskowego lub cywilnego, które nie było oczywiście bezprawne. Przy tej wykładni od odpowiedzialności karnej uwolniony byłby zatem sprawca zbrodni podlegającej jurysdykcji MTK, który popełnił ją w wykonaniu bezprawnego – ale nie oczywiście - polecenia rządu lub przełożonego, do wykonania którego to polecenia nie był prawnie zobowiązany i co do którego miał świadomość, że jest bezprawne. Taki proces interpretacyjny prowadziłby więc do niedorzecznych i niemożliwych do zaakceptowania rezultatów i już z tej racji jako sprzeczny z zakazem wykładni „ad absurdum” musi zostać odrzucony.

Trafności wskazanych wyżej tez nie są w stanie podważyć eksponowane przez obrońcę oskarżonego, w uzasadnieniu odpowiedzi na kasację, argumenty, w których konieczność rozłącznego traktowania wyżej wymienionych przesłanek wywodzono z faktu, że fragmenty tekstu oznaczone literami (a), (b), (c) w ust. 1 art. 33 Statutu MTK zostały oddzielone średnikami, a nie przecinkami. Przede wszystkim należy zauważyć, iż samo odwoływanie się do znaków interpunkcyjnych, nawet w rodzimych tekstach prawnych, nie zawsze pozwala na wyprowadzenie stanowczych wniosków co do tego, czy pomiędzy określonymi wyrażeniami zachodzi koniunkcja, alternatywa, czy też stanowią one po prostu elementy wyliczenia szeregowego. Średnik zaś, choć jest określany jako znak przestankowy o mocy oddzielania większej niż przecinek, a mniejszej niż kropka (R. Pawelec [w:] *Zarys metodyki pracy legislatora. Ustawy - akty wykonawcze - prawo miejscowe*, pod red. A. Malinowskiego, Warszawa 2009, s. 442), bynajmniej nie wyklucza możliwości przyjęcia, że pomiędzy częściami zdania, które rozdziela, zachodzi koniunkcja. Nade wszystko należy jednak zauważyć, że język polski nie jest autentycznym językiem Statutu MTK, a w tekście autentycznym tego aktu prawnego sporządzonym w języku angielskim, poza tym, że zamieszczone w art. 33 ust. 1 fragmenty zdania oznaczone literami (a) i (b) zakończone są również średnikami, po średniku wieńczącym fragment tekstu zamieszczony w art. 33 ust. 1 (b) figuruje odpowiadający polskiemu spójnikowi „i” spójnik „and”, co już bardzo wyraźnie wskazuje na koniunkcję. Spójnik odpowiadający polskiemu spójnikowi „i” występuje również w autentycznym tekście Statutu MTK sporządzonym w języku

hiszpańskim, w którym po średniku wieńczącym fragment tekstu ujęty w art. 33 ust. 1 (b) zamieszczono literę „y”, a także we francuskiej autentycznej wersji tego aktu, gdzie we wskazanym miejscu figuruje spójnik „et”.

W tym stanie rzeczy należy w pełni podzielić powszechnie przyjmowane nie tylko w polskiej, ale i zagranicznej literaturze stanowisko, że wyłączenie odpowiedzialności karnej za zbrodnie podlegające jurysdykcji MTK popełnione na skutek wykonania polecenia rządu albo przełożonego wojskowego lub cywilnego występuje wyłącznie w razie kumulatywnego spełnienia przesłanek wskazanych w art. 31 ust. 1 (a) – (c) [tak m.in. J. Zajadło, P. Zajadło, *Na marginesie wydarzeń w Nangar Khel respondeat superior*, Gdańskie Studia Prawnicze 2008, nr 1, s. 63 – 78; E. Karska, K. Karski, *Odpowiedzialność za wykonanie bezprawnego rozkazu w świetle międzynarodowego prawa karnego*, Międzynarodowe Prawo Humanitarne 2013, tom IV, Selektywna eliminacja i rozkaz wojskowy, s. 198; A. Zabłocka, *Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego a polskie prawo karne materialne*, Kwartalnik Prawa Publicznego 2001, nr 3, s. 147; P. Gaeta, *The Defence of Superior Orders: The Statute of the International Criminal Court versus Customary International Law*, European Journal of International Law 1999, Nr 10, s. 173; M. Klamberg, *Commentary on the Law of the International Criminal Court*, Bruselss 2017, s. 336].

Powyższa konstatacja prowadzić musi również do konkluzji, że w stosunku do sprawcy zbrodni podlegającej jurysdykcji MTK, będącej zbrodnią przeciwko ludzkości wyłączenie odpowiedzialności karnej, o którym mowa w art. 33 ust. 1 Statutu MTK nie ma zastosowania. W stosunku do tej zbrodni w żadnych układzie sytuacyjnym nie może się bowiem zaktualizować przesłanka wyrażona w art. 33 ust. 1 (c) Statutu MTK, a to z uwagi na fakt, iż w myśl art. 33 ust. 2 tego aktu *w rozumieniu przepisów niniejszego artykułu polecenia popełnienia zbrodni ludobójstwa oraz zbrodni przeciwko ludzkości są oczywiście bezprawne*.

Konkludując należy zatem stwierdzić, że ocena Sądu Okręgowego, iż czyny przypisane oskarżonemu w punktach 1 i 2 wyroku sądu *meriti* uległy przedawnieniu na podstawie art. 105 § 1 pkt 3 d.k.k. była wynikiem rażąco błędnej wykładni art. 4 ust. 1 IPN oraz art. 33 Statutu MTK. Powyższe oznacza, że w postępowaniu odwoławczym doszło do rażącej obrazę przepisów prawa, która mogła mieć istotny

wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.), a to w konsekwencji musiało skutkować uchYLENIEM zaskarżonego wyroku w całości i przekazaniem sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W tej sytuacji, jedynie dla zupełności wywodu należy wskazać, że nietrafnym było umieszczanie w zarzucie kasacyjnym, w katalogu regulacji naruszonych zaskarżonym orzeczeniem, art. 105 § 1 k.k. (art. 109 d.k.k.). Przepis art. 4 ust. 1 ustawy o IPN wyłączający stosowanie instytucji przedawnienia do zbrodni wskazanych w art. 1 ust. 1a tej ustawy stanowi bowiem przepis szczególny (*lex specialis*) w stosunku do art. 105 § 1 k.k., którego odpowiednikiem (choć o nie w pełni zbieżnej treści), na gruncie kodeksu karnego z 1969 r., był art. 109. Pojęcie „zbrodni przeciwko ludzkości” użyte na gruncie art. 105 § 1 k.k., które należy wyklądać zgodnie z nakazem przyjmowania jednolitego znaczenia tego samego terminu używanego na gruncie tej samej ustawy, ma wszak daleko odmienny zakres znaczeniowy niż termin „zbrodnie przeciwko ludzkości według prawa międzynarodowego”, do którego odwołuje się - dotyczący wyłącznie zbrodni, o których mowa w art. 1 ust. 1a ustawy o IPN - przepis art. 4 ust. 1 ustawy o IPN (w tym kontekście zob. w szczególności – Sz. Tarapata, A. Zoll [w:] *Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część II. Komentarz do art. 53-116*, pod. red. W. Wróbla i A. Zolla, WK 2016, komentarz do art. 105, teza 6 i 7).

W postępowaniu ponownym organ *ad quem* kolejny raz przeprowadzi kontrolę odwoławczą rozstrzygnięć zawartych w punktach 1 i 2 wyroku sądu *meriti* oraz zawartego w tym orzeczeniu rozstrzygnięcia o karze łącznej. Ze względu na treść wyroku Sądu Najwyższego w sprawie V KK 402/14 z dnia 2 lutego 2016 r. tylko do tych rozstrzygnięć odnosiło się – mimo nieprecyzyjnego sformułowania – orzeczenie zawarte w punkcie II. uchylonego wyroku Sądu Okręgowego w S. i w konsekwencji tylko taki może być zakres rozpoznania sprawy przez instancję *ad quem* w postępowaniu ponownym.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy sąd odwoławczy, będąc związany także wcześniejszymi wskazaniem Sądu Najwyższego dotyczącymi konieczności dokonania zmian w opisie i kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu w punkcie 1 wyroku sądu *meriti* ponownie, w sposób prawidłowy i zdecydowanie

bardziej pogłębiony niż uczynił to poprzednio, rozważy i w konsekwencji ustali, czy czyny przypisane oskarżonemu w punktach 1 i 2 wyroku sądu pierwszej instancji, po dokonaniu wskazanych przez Sąd Najwyższy korekt, stanowią zbrodnie przeciwko ludzkości w rozumieniu prawa międzynarodowego, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o IPN.

Prowadząc ustalenia pod tym kątem Sąd Okręgowy musi pamiętać, że podstawowe znaczenie przy dokonywaniu tej oceny ma ostatni moment, w którym można było prowadzić wobec oskarżonego postępowanie karne na zwykłych zasadach, mając na uwadze terminy przedawnienia wyznaczone przez przepisy kodeksu karnego. Innymi słowy, Sąd Okręgowy winien przesądzić, czy w momencie bezpośrednio poprzedzającym czas przedawnienia czynów przypisanych oskarżonemu w punktach 1 i 2 wyroku sądu *meriti* wyznaczany przez przepisy d.k.k., czyli dzień 1 stycznia 1995 r., prawo międzynarodowe uznawało te czyny za zbrodnie przeciwko ludzkości. Wynika to z faktu, iż choć zgodnie z utrwalonym w doktrynie i judykaturze poglądem „prawo do przedawnienia nie jest konstytucyjnie chronionym prawem podmiotowym”, a ustawodawca może - w zależności od potrzeb polityki karnej - nie tylko skracać, ale i wydłużać te okresy, nakazując stosować zmienione regulacje do czynów popełnionych przed wejściem w życie przepisów modyfikujących, to jednak przywrócenie z mocą wsteczną karalności czynów po upływie okresu przedawnienia godzi w zasadę *lex retro non agit*, a tym samym „ustawa wprowadzająca ponownie karalność czynu zabronionego, pomimo upływu terminu przedawnienia, jest niedopuszczalna i narusza zasadę ochrony zaufania do państwa i prawa oraz wynikający z niej zakaz retroaktywności” (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 maja 2004 r., SK 44/03, OTK-A 2004/5/46 i powoływana tam literatura). W judykaturze prezentowane jest co prawda stanowisko, że reguła, iż okres przedawnienia, który raz upłynął, nie może odżyć na skutek zmiany przepisów nie dotyczy przypadków, gdy ustawodawca wyłącza w ogóle stosowanie przedawnienia do określonej kategorii przestępstw (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 r., III KK 322/08, OSNKW 2009, z. 8, poz. 64), ale stwierdzenie to może być uznane za trafne tylko wówczas, gdy dany czyn przed upływem wyznaczonego pierwotnie okresu przedawnienia należał - w sytuacji, gdy potencjalnie mógł należeć - do

kategorii przestępstw, co do których wyłączenie przedawnienia nastąpiło. Tylko wtedy można bowiem mówić o wyłączeniu przedawnienia w stosunku do owego czynu. Jeśli bowiem czyn staje się czynem niepodlegającym przedawnieniu na skutek zmiany jego oceny prawnej, nie dochodzi do prostego wyłączenia instytucji przedawnienia, ale wtórnej, wobec zmienionej oceny prawnej, modyfikacji zasad przedawnienia tego czynu, a tego rodzaju zmiana po upływie terminu przedawnienia wyznaczonego przez dotychczasowe reguły narusza już zasadę ochrony zaufania do państwa i prawa oraz zakaz retroaktywności.

Data 1 stycznia 1995 r. jako wyznaczająca termin przedawnienia czynów przypisanych oskarżonemu w punktach 1 i 2 wyroku sądu *meriti* wynika zaś z faktu, iż w pełni mają do nich zastosowanie – co już przesądził Sąd Najwyższy w wyroku z 2 lutego 2016 r. w sprawie V KK 402/14 - „tezy interpretacyjne przyjęte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r., sygn. akt I KZP 5/10 (OSNKW 2010, z. 7, poz. 55)”.

Oczywiście po ewentualnym ustaleniu, iż przed dniem 1 stycznia 1995 r. w świetle prawa międzynarodowego czyny przypisane oskarżonemu w punktach 1 i 2 wyroku sądu *meriti* (z uwzględnieniem wskazanych wyżej modyfikacji) stanowiły zbrodnie przeciwko ludzkości w myśl prawa międzynarodowego, Sąd Okręgowy nie będzie zwolniony od prowadzenia analiz, czy wspomniane czyny stanowiły takowe zbrodnie także po tej dacie. Gdyby bowiem w ostatnio wymienionym okresie przedmiotowe czyny, na skutek zmian w prawie międzynarodowym, utraciły cechy zbrodni przeciwko ludzkości według prawa międzynarodowego, należałoby uznać, iż uległy przedawnieniu we wskazanym wyżej terminie.

Ustając, relewantną w przedmiotowej sprawie definicję zbrodni przeciwko ludzkości w prawie międzynarodowym, Sąd Okręgowy winien mieć na względzie, że choć cechą regulacji prawa międzynarodowego odnoszącą się do zbrodni przeciwko ludzkości jest stan swoistej niepewności i niespójności definicyjnej wynikający z braku jednej definicji statutowej czy konwencyjnej, która porządkowałaby rozbieżne, a nierzadko i sprzeczne poglądy wyrażane w tej kwestii (zob. szerzej T. Iwanek, *Zbrodnie ludobójstwa i zbrodnie przeciwko ludzkości w prawie międzynarodowym*, Warszawa 2015, s. 171), to jednak w drodze starannej analizy międzynarodowych aktów prawnych, w których takowe definicje występują,

a nade wszystko zmian, jakie pojawiały się w tych definicjach i przyczyn ich wprowadzenia, możliwe jest zarówno ustalenie podstawowych i relewantnych na gruncie przedmiotowej sprawy elementów tej definicji, jak i precyzyjne wskazanie tych jej komponentów, co do których istnieje *consensus* wspólnoty międzynarodowej. Wnioski wyprowadzone z tej analizy umożliwią z kolei ocenę, czy czyny przypisane oskarżonemu w punktach 1 i 2 wyroku sądu *meriti* (z uwzględnieniem wskazanych przez Sąd Najwyższy w wyroku w sprawie V KK 402/14 zmian) stanowiły – na ostatni moment przed przedawnieniem (i ewentualnie po tej dacie) – zbrodnie przeciwko ludzkości według prawa międzynarodowego.

Rozważając tę kwestię Sąd Okręgowy niewątpliwie nie może pominąć Karty Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze, z której przyjęciem w 1945 r. po raz pierwszy pozytywne międzynarodowe prawo karne zdefiniowało zbrodnie przeciwko ludzkości kształtując ich regulację także na przyszłość. Wyprowadzając wnioski z faktu, iż art. 6 lit. c Karty uznawał wymienione w nim czyny takie jak: morderstwa, wytępienie, obracanie ludzi w niewolników, deportacja i inne czyny nieludzkie, których dopuszczono się przeciwko jakiegokolwiek ludności cywilnej za zbrodnie przeciwko ludzkości wyłącznie wtedy, gdy zostały popełnione przed wojną lub podczas niej, a prześladowania ze względów politycznych, rasowych lub religijnych traktował jako zbrodnie przeciwko ludzkości jeśli zostały popełnione przy popełnianiu jakiegokolwiek zbrodni wchodzącej w zakres kompetencji Trybunału lub w związku z nią, należy mieć na względzie fakt, że pojęcie zbrodni przeciwko ludzkości było wtedy nowością legislacyjną. W tym stanie rzeczy nie może dziwić, że zbrodnie przeciwko ludzkości potraktowano wówczas jako mające charakter uzupełniający i subsydiarny wobec zbrodni przeciwko pokojowi lub zbrodni wojennych, które w momencie przyjmowania Karty były pojęciami o ustabilizowanych definicjach w prawie międzynarodowym (T. Iwanek, *Zbrodnia ludobójstwa...*, s. 172). Podkreślenia natomiast wymaga, że już w tym akcie wyraźnie przesądzono, iż zachowania te stanowią zbrodnie przeciwko ludzkości niezależnie od tego, czy były zgodne, czy też stały w sprzeczności z prawem kraju, w którym ich dokonano.

Kolejnym aktem prawa międzynarodowego, na który Sąd Okręgowy niewątpliwie powinien zwrócić uwagę jest ustawa nr 10 Sojuszniczej Rady Kontroli

dla Niemiec w sprawie karania osób winnych zbrodni wojennych, zbrodni przeciwko pokojowi i zbrodni przeciw ludzkości z dnia 20 grudnia 1945 r. W art. II (c) tego aktu prawnego zamieszczono bowiem definicję zbrodni przeciwko ludzkości, której podstawowymi cechami, odróżniającymi ją od definicji zawartej w Karcie Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze, było to, iż zawarty w niej katalog czynów składających się na znamiona strony przedmiotowej zbrodni przeciwko ludzkości miał charakter katalogu otwartego („atrocities and offences including but not limited to...”), a możliwość uznania tychże czynów za zbrodnie przeciwko ludzkości została uniezależniona od konieczności stwierdzenia ich ścisłego związku z istnieniem konfliktu zbrojnego. Ponadto - co istotne w świetle charakteru czynów ocenianych na gruncie przedmiotowej sprawy – w owym otwartym katalogu czynów wyczerpujących znamiona zbrodni przeciwko ludzkości wymieniono wyraźnie „uwięzienie” („imprisonment”) - zob. *International Criminal Law. A Collection of International and Regional instruments. Fourth Revised Edition*, edited by Christine Van den Wyngaert, Boston 2011, s. 67; T. Iwanek, *Zbrodnia ludobójstwa...*, s. 173 – 174 i powołane tam judykaty.

W swoich dociekaniach sąd odwoławczy powinien zwrócić również uwagę na sformułowane w 1946 r. na forum ONZ zasady norymberskie, które choć formalnie nie mając charakteru wiążącego z upływem czasu zaczęły być w doktrynie i judykaturze uważane za normy międzynarodowego prawa zwyczajowego, a w konsekwencji za uniwersalne i wiążące. Definicja zbrodni przeciwko ludzkości wyrażona w 6. zasadzie norymberskiej jest bardzo podobna do definicji zbrodni przeciwko ludzkości zawartej w art. 6 lit. c Karty Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze, z jedną bardzo istotną różnicą. Definicja zbrodni przeciwko ludzkości zawarta w zasadach norymberskich nie uzależnia jej bytu od dopuszczenia się składających się na jej stronę przedmiotową czynów wobec ludności innego państwa. Oznacza to, że w świetle zasad norymberskich zbrodni przeciwko ludzkości można dopuścić się wobec ludności własnej (zob. szerzej T. Iwanek, *Zbrodnia ludobójstwa...*, s. 174 – 175).

W kontekście wywodów zawartych w kasacji warto przypomnieć, że eksponowana w nadzwyczajnym środku zaskarżenia Konwencja o niestosowaniu przedawnienia wobec zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości z dnia 26

listopada 1968 r. (Dz. U. z 1970 r., Nr 26, poz. 208) nie zawiera pełnej, własnej definicji zbrodni przeciwko ludzkości, ale bazuje na definicji zawartej w statucie (karcie) Międzynarodowego Trybunału Wojskowego z dnia 8 sierpnia 1945 roku potwierdzonej przez rezolucje Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych. W art. I b stanowi bowiem, że: *nie ulegają przedawnieniu następujące zbrodnie, bez względu na datę ich popełnienia: zbrodnie przeciw ludzkości popełnione bądź w czasie wojny, bądź w czasie pokoju określone w Statucie Norymberskiego Międzynarodowego Trybunału Wojskowego z dnia 8 sierpnia 1945 roku i potwierdzone przez rezolucje Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych 3(I) z dnia 13 lutego 1946 roku i 95(I) z dnia 11 grudnia 1946 roku, wysiedlanie wskutek zbrojnego ataku lub okupacji i niehumanitarne czyny wynikające z polityki apartheidu, jak również zbrodnie ludobójstwa zdefiniowana w Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 roku, nawet jeżeli takie czyny nie stanowią naruszenia prawa wewnętrznego kraju, w którym zostały one popełnione.*

Prowadząc wspomniane analizy Sąd Okręgowy nie może również pominąć Statutu Międzynarodowego Trybunału do Sądzenia Osób Odpowiedzialnych za Poważne Naruszenia Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Popełnione na Terytorium byłej Jugosławii od 1991 r., załącznik do rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ S/RES/827 (1993) z dnia 25 maja 1993 r. oraz Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego dla Rwandy, załącznik do rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ S/RES/955 (1994) z dnia 8 listopada 1994 r. Sąd Okręgowy zobowiązany będzie zwrócić uwagę na fakt, że pierwszy z tych aktów prawnych definicję zbrodni przeciwko ludzkości wiąże wyłącznie z określonymi czynami popełnionymi w czasie konfliktu zbrojnego (niezależnie jednak od tego, czy miał on charakter międzynarodowy czy wewnętrzny - art. 5), a drugi już tego wymogu nie zawiera i wyprowadzić z tej okoliczności stosowne wnioski przy ustalaniu relewantnej na gruncie przedmiotowej sprawy definicji zbrodni przeciwko ludzkości. Sąd odwoławczy musi mieć również na względzie, że oba ze wspomnianych statutów jako czyn mogący wypełniać znamiona zbrodni przeciwko ludzkości wskazują uwięzienie, a Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego dla Rwandy możliwość uznania określonego, wymienionego w nim czynu za zbrodnię przeciwko ludzkości

uzależnia wyraźnie od tego, by był on popełniony w ramach szeroko zakrojonych i systematycznych ataków przeciwko jakiegokolwiek ludności cywilnej z powodów narodowych, politycznych, etnicznych, rasowych lub religijnych (art. 3).

W analizach swych sąd odwoławczy nie może oczywiście pominąć także dorobku judykatury i doktryny, który powstał na kanwie wspomnianych wyżej aktów prawnych. Materiały te dostarczyć mogą bowiem nie tylko istotnych wskazówek interpretacyjnych, pomocnych np. przy ustalaniu znamion zbrodni przeciwko ludzkości, ale nadto wyjaśnić przyczyny różnic, jakie występują pomiędzy definicjami tejże zbrodni zawartymi w poszczególnych aktach, co z kolei będzie miało niebagatelne znaczenie przy określaniu, relewantnej na gruncie przedmiotowej sprawy, definicji zbrodni przeciwko ludzkości w prawie międzynarodowym (poza powoływanymi wyżej opracowaniami naukowymi i wskazywanymi tam orzeczeniami warto zwrócić uwagę w szczególności na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2001 r., III KKN 175/99, OSNKW 2002, z. 5-6, poz. 47, w którego uzasadnieniu, po skrótowym przeglądzie aktów prawa międzynarodowego i praktyki orzeczniczej trybunałów międzynarodowych, przedstawiono istotne – z perspektywy wykładni pojęcia zbrodni przeciwko ludzkości - wnioski).

Z powyższych względów, przeprowadzona w tym zakresie analiza powinna objąć również, zawierające definicję zbrodni przeciwko ludzkości, międzynarodowe akty prawne powstałe po dniu 1 stycznia 1995 r., a w szczególności Statut MTK. Dokumenty te będą bowiem bardzo istotne nie tylko przy ewentualnym określaniu, czy po tej - wyznaczonej przez termin przedawnienia - dacie, czyny opisane w punktach 1 i 2 wyroku sądu *meriti* (z uwzględnieniem wskazanych wyżej modyfikacji) nadal wypełniają znamiona zbrodni przeciwko ludzkości w prawie międzynarodowym, ale także przy ustalaniu stanu *consensusu* wspólnoty międzynarodowej co do obowiązującej przed dniem 1 stycznia 1995 r. definicji tej zbrodni. Pamiętać bowiem należy, że akt prawny niezwykle często jest podsumowaniem i normatywnym wyrażeniem poglądów wypowiedzianych oraz utrwalonych w doktrynie i judykaturze na gruncie poprzednio (wcześniej) obowiązujących mało czytelnych, ogólnikowych bądź niespójnych regulacji. Ostatnio poczyniona uwaga w pełni przystaje do Statutu MTK. Pracowano nad nim

przez cztery lata i jest on efektem kompromisu osiągniętego po nierzadko bardzo burzliwych dyskusjach, w których nader często odwoływano się doświadczeń lat minionych i problemów, jakie wywoływały przepisy uprzednio regulujące materię objętą projektowanym statutem. W kontekście zawartej w Statucie MTK definicji zbrodni przeciwko ludzkości warto wskazać, że według niektórych propozycji, zgłaszanych podczas prac nad tym aktem, zbrodnie przeciwko ludzkości miały być „na powrót powiązane z konfliktem zbrojnym” oraz motywami dyskryminacyjnymi (T. Iwanek, *Zbrodnia ludobójstwa...*, s. 178). Ostatecznie jednak zwyciężyła koncepcja inna i zawarta w art. 7 tego aktu definicja zbrodni przeciwko ludzkości zdecydowanie odchodzi od kanonu norymberskiego i nie wiąże zbrodni przeciwko ludzkości z międzynarodowym konfliktem zbrojnym. W kontekście realiów przedmiotowej sprawy szczególnego zaakcentowania wymaga, że wskazane „odejście od kanonu norymberskiego” w doktrynie utożsamia się z przejęciem myśli zawartej w wyroku Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii w sprawie Tadića (IT-94-1-AR72, par. 141), iż „dobrze ustaloną obecnie zasadą prawa zwyczajowego jest brak wymogu związku zbrodni przeciw ludzkości z międzynarodowym konfliktem zbrojnym” (A. Zabłocka, *Statut Międzynarodowego...*, s. 126).

Kończąc powyższy wątek należy wskazać, że przedstawione wyliczenie aktów prawnych nie ma charakteru zamkniętego i bynajmniej nie oznacza, by prowadząc analizy w tej kwestii sąd odwoławczy nie mógł odwołać się do innych jeszcze międzynarodowych regulacji prawnych zawierających definicję zbrodni przeciwko ludzkości [zamieszczonych np. w Statucie Specjalnego Trybunału do spraw Sierra Leone z dnia 16 stycznia 2002 r., czy statutach trybunałów umiędzynarodowionych (mieszanych, hybrydowych)].

Po ustaleniu relewantnej na gruncie przedmiotowej sprawy definicji zbrodni przeciwko ludności według prawa międzynarodowego, Sąd Okręgowy będzie musiał rozważyć, czy czyny opisane w punktach 1 i 2 wyroku instancji *a quo* (z uwzględnieniem modyfikacji wynikających ze wskazań Sądu Najwyższego zawartych w wyroku V KK 402/14) wyczerpują znamiona ogólne i szczególne tejże zbrodni, zwracając uwagę nie tylko na komponenty strony przedmiotowej, ale i podmiotowej.

Na zakończenie dodać wypada, że z uwagi na treść sentencji wyroku Sądu Najwyższego, nie było podstaw do zamieszczania w tym wyroku rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Tego rodzaju rozstrzygnięcie zamieszcza się jedynie w wyroku kończącym postępowanie (art. 626 § 1 k.p.k.). Takiej cechy nie ma wyrok Sądu Najwyższego uchylający zaskarżone orzeczenie i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania.

Z wszystkich wyżej omówionych powodów, Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.

kc